

Advies

Klachtnummer 2014 N-48

3 oktober 2014

Klacht betreffende de handelwijze van de school in verband met het opleggen van strafmaatregelen aan een leerling

Volgens klagers heeft de school in verhouding tot het incident dat zich heeft voorgedaan A te zware en te langdurige strafmaatregelen aan de leerling opgelegd.

De school heeft ten onrechte nagelaten de ouders te informeren en te consulteren over de (voorgenomen) strafmaatregelen.

De leerling is in de klas door de leerkracht vernederd, doordat zij aan zijn klasgenoten heeft gemeld dat hij zijn ouders had ingelicht over de opgelegde strafmaatregelen.

De Commissie acht voldoende aannemelijk geworden dat de leerkracht, gelet op de omstandigheden waarvan in dit geval sprake is geweest, pedagogisch verantwoord en zorgvuldig heeft gehandeld.

Naar het oordeel van de commissie kan niet worden gezegd dat de leerkracht verwijtbaar is tekort geschoten in de communicatie met klagers.

De leerkracht heeft ter zitting uitdrukkelijk weersproken dat zij de leerling ooit voor schut zou hebben gezet of vernederd. Gesprekken over het gedrag van de leerling heeft zij uitsluitend één op één met hem gevoerd. In de grote groep is in het algemeen gesproken over wat er van de leerlingen verwacht mag worden. Nu verdere aanknopingspunten ontbreken, is de Commissie ook overigens niet gebleken dat de leerkracht de leerling onheus heeft bejegend.

De Commissie verklaart de klacht ongegrond.

Naar aanleiding van de klacht van de heer K1 en mevrouw K2, wonende te P, klagers, ouders van de minderjarige L, gewezen leerling van groep 8 van de S school te P, die door de Stichting X, gevestigd te P, in stand wordt gehouden,

tegen mevrouw A, leerkracht van groep 8 van de S school, hierna ook te noemen 'verweerster',

heeft de Landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs, hierna ook te noemen 'de Commissie', het volgende advies uitgebracht aan de Stichting X.

1. Het verloop van de procedure

Voor de loop van het geding verwijst de Commissie naar de volgende stukken, waarvan de inhoud als hier ingevoegd is te beschouwen:

- de schriftelijke klacht van 9 juli 2014,
- het door klagers ingevulde vragenformulier van 12 juli 2014,

- de schriftelijke reactie van verweerster van 19 september 2014, met producties.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden op 3 oktober 2014 te Eindhoven. Klagers zijn niet ter zitting verschenen, hoewel zij daartoe behoorlijk zijn opgeroepen. Voor de S school zijn ter zitting verschenen mevrouw A, de heer B, directeur van de S school, de heer C, voorzitter van het College van Bestuur, bijgestaan door hun gemachtigde mevrouw mr. M. de Bont-Hanenkamp van de Vereniging Katholiek Onderwijs.

2. De klacht

2.1 Blijkens de inhoud van de overgelegde stukken luidt de klacht als volgt.

- In verhouding tot het incident dat zich heeft voorgedaan heeft mevrouw A te zware en te langdurige strafmaatregelen aan L opgelegd.
De afzondering van L door uitsluiting van deelname aan de pauzes en gymlessen heeft plaatsgevonden voor onbeperkte duur.
L werd pas op het laatste moment uitgesloten van deelname aan de sportdag, de sportolympiade en de pannenkoekendag en tot in de laatste week van het schooljaar is er een straf opgelegd.
- Mevrouw A heeft ten onrechte nagelaten de ouders te informeren en te consulteren over de (voorgenomen) strafmaatregelen.
- L is in de klas door mevrouw A vernederd, doordat zij aan zijn klasgenoten heeft gemeld dat hij zijn ouders had ingelicht over de opgelegde strafmaatregelen.

2.2 Klagers hebben het volgende -samengevat- aan de klacht ten grondslag gelegd.

L, 12 jaar oud, was in het schooljaar 2013-2014 leerling van groep 8 van de S school.

Tijdens een stadswandeling op 21 maart 2014, die werd georganiseerd door een stagiaire, onder verantwoordelijkheid van mevrouw A, heeft L twee snoepjes meegenomen bij Jamin, zonder deze te betalen. Klagers hebben daarop maatregelen jegens L getroffen. Zij hadden verwacht hierbij samen met de school te kunnen optrekken. Klagers hebben L opgedragen zijn excuses aan mevrouw A aan te bieden. Dat heeft hij twee keer gedaan. Klagers zijn op 24 maart 2014 persoonlijk naar school gegaan voor overleg met mevrouw A. Mevrouw A had echter 's ochtends al haar maatregelen genomen, zonder klagers daarover vooraf te informeren. L kwam tussen de middag aangeslagen thuis omdat hij (en enkele andere leerlingen) door de school was uitgesloten van deelname aan het schoolkamp, de eindmusical, het schoolvoetbal, de gymles, de schoolpauzes en de pannenkoekendag.

Klagers hebben mevrouw A op 24 maart 2014 om opheldering gevraagd. Zij gaf alleen aan niet van plan te zijn de maatregelen in te trekken en adviseerde klagers een afspraak te maken met de directeur. Nadat de afspraak was gemaakt, kregen klagers te horen dat de directeur eerst met mevrouw A wilde overleggen over het vervolg van de straf. De week ging voorbij zonder dat de school contact met klagers zocht. Klagers hebben zich vervolgens aangesloten bij enkele andere ouders die een afspraak hadden staan voor een gesprek met mevrouw A. In dat gesprek was geen ruimte voor een open dialoog. Mevrouw A bleef bij haar standpunt en hield vast aan een strafmaat die in de ogen van de ouders

disproportioneel en pedagogisch onverantwoord was. Door enkele ouders werd verzocht om een nieuwe afspraak te maken om tot afstemming te komen. Mevrouw A gaf enkel aan daar geen tijd voor te hebben.

De enige actie die de school nadien heeft ondernomen, was dat L een contract heeft moeten ondertekenen over goed gedrag. Hoewel klagers dat op zichzelf misplaatst vonden, hebben zij daar toch mee ingestemd teneinde L's positie op school niet verder te verslechteren. Via L hoorden klagers dat er gaandeweg enige strafvermindering plaatsvond.

L heeft mogen deelnemen aan het schoolkamp. Aan het schoolvoetbal en de sportdag heeft hij niet mogen deelnemen. Ook aan de pannenkoekendag mocht L niet meedoen. Klagers hebben L een keer thuis gehouden, omdat hij niet mee mocht doen met de sportdag. Dat heeft erin geresulteerd dat de leerplichtambtenaar contact heeft gezocht met klagers. Op 8 juni 2014 hoorden klagers van L dat hij moest nablijven van mevrouw A. Het betrof een extra straf voor zijn gedrag in het schooljaar 2013-2014. Als L zou lachen, moest hij langer nablijven. Klagers hebben dat gemeld aan directeur van de school.

Op 16 juni 2014 vond de sportolympiade plaats. Klagers hoorden één dag van tevoren dat L daar niet aan mocht meedoen.

3. Het standpunt van verweerster

Door en namens mevrouw A is gemotiveerd op de klacht gereageerd.

Verweerster, die een ruime ervaring heeft in het onderwijs, is gewend met haar leerlingen van groep 8 door het jaar heen een flink aantal buitenschoolse activiteiten te ondernemen. Vanaf het begin van het schooljaar communiceert zij met haar leerlingen over de voorwaarden waaronder deze activiteiten plaatsvinden. De straffen die staan op het zich niet houden aan de afspraken worden aan het begin van het schooljaar al genoemd en direct voorafgaand aan de activiteit herhaald.

De straffen betreffen het niet meer mogen deelnemen aan activiteiten waar de leerlingen een zekere vrijheid wordt gegeven, zoals het schoolkamp en de musical. Als reden wordt duidelijk aangegeven dat de leerkracht erop moet kunnen vertrouwen dat de leerling zich in een vrije situatie houdt aan de gemaakte afspraken.

Verweerster heeft haar 28 leerlingen uit groep 8 op vrijdagmiddag 21 maart 2014 meegenomen naar een historische speurtocht in de binnenstad van P. Bij deze excursie was ook een stagiaire. De leerlingen mochten vrij rond lopen om de vragen van de speurtocht te beantwoorden.

Drie van de leerlingen, onder wie L, zijn tegen de afspraken in naar Jamin gegaan. L heeft daar zonder te betalen enkele snoepjes meegenomen. Terug bij de groep hebben deze leerlingen gezamenlijk over hun actie opgeschept en hebben zij de andere leerlingen aangespoord om ook iets dergelijks uit te halen. Daarop is een groep van 7 leerlingen naar de Hema gegaan. Een daarvan heeft daar iets gestolen en twee leerlingen hebben vernielingen aangericht. Deze laatste twee zijn betrapt en hebben daarop het verhaal bekend.

Diezelfde dag heeft verweester de ouders van de betrokken leerlingen gebeld en hen op de hoogte gebracht van de gebeurtenissen. Daarbij heeft verweester meegedeeld dat zij de maandag erop met de leerlingen een gesprek zou hebben en dat hun handelwijze gevolgen zou hebben.

Op maandag heeft verweester direct met de betrokken leerlingen gesproken en hun de gevolgen die zij daaraan verbond meegedeeld.

Vervolgens heeft verweester met de hele klas een open gesprek gevoerd over het gebeurde. Tijdens dat gesprek heeft elke leerling over zijn eigen keuzes verteld en daarop gereflecteerd. De conclusie was dat de betrokken leerlingen zich onnadenkend hadden gedragen mede onder invloed van de groepsdruk.

De opgelegde straffen waren: gedurende 1 week geen vrijheden: geen gym (tijdens de gym in een andere klas gezeten); niet naar buiten tijdens de pauze (tijdens de pauze in een andere klas gezeten); niet in de hal werken (leerlingen mogen tijdens het zelfstandig werken vaak in de hal werken); niet achter de computer (deze staan ook in de hal en hier is geen continu zicht op). Daarnaast: geen deelname aan schoolvoetbal, sportdag, schoolkamp, musical.

Na de eerste week heeft verweester met de betrokken leerlingen gesproken en gezegd dat de vrijheden die gedurende de week daarvoor waren ontnomen, hersteld waren en dat de leerlingen konden laten zien dat ze van het gebeurde geleerd hadden.

Op 4 april 2014 is er met medewerking van HALT met de hele groep gepraat over onder meer groepsdruk en in dat kader is een contract aan de orde geweest. Afsluitend is toen met de hele groep besloten dat de zeven leerlingen toch mee mochten doen met het schoolkamp en de musical, mits zij het contract zouden tekenen en zich daaraan zouden houden.

Om er zeker van te zijn dat de ouders hiervan op hoogte en akkoord zouden zijn, moest het contract ook door de ouders getekend worden. Alle ouders zijn hierover diezelfde dag per mail geïnformeerd en alle ouders hebben ook getekend.

Na het tekenen van het contract bleef alleen nog staan dat de betrokken leerlingen niet mochten meedoen met het schoolvoetbal (op een woensdagmiddag, dus vrij) en de sportdag (de betrokken leerlingen mochten helpen bij de kleuters hetgeen zij niet als straf hebben ervaren). L is die dag ziek gemeld.

De bedoeling van het handhaven van deze 'straffen' was dat de les (het maken van je eigen keuzes) bij de leerlingen op het netvlies zou blijven staan. Dit is steeds bij de leerlingen bekend geweest. Er was dus geen sprake van 'weer straffen', maar van het blijven staan van twee reeds uitgedeelde straffen. De reden daarvoor is duidelijk aan de leerlingen uitgelegd.

Van de ouders van de andere betrokken leerlingen zijn geen klachten gekomen over de opgelegde straffen. Meerdere ouders hebben verweester laten weten dat zij het met de aanpak eens waren.

De pannenkoekendag (een externe activiteit) vond plaats binnen de eerste week na de speurtocht. Aangezien de stagiaire de leerlingen hierbij begeleidde, heeft verweester aan

hem gevraagd of hij er voldoende vertrouwen in had om ook met de betrokken leerlingen deze activiteit te doen. Hij had dat niet en dat heeft verweerster gerespecteerd.

De koningsspelen vonden plaats op 25 april 2014. Voor de betrokken kinderen was het duidelijk dat zij daar gewoon aan meededen, zoals ook al eerder aan een ochtend sporten bij CIOS. Op 24 april 2014 meldde de vader van L hem echter af voor school in verband met een vakantie. Uit de mailwisseling bleek dat vader in de veronderstelling verkeerde dat L niet mee mocht doen met de koningsspelen. Dat is onmiddellijk door de directeur recht gezet: de betrokken leerlingen mochten juist wel mee omdat verweerster hen kansen wilde geven om te laten zien dat zij geleerd hadden van het gebeuren en groei konden laten zien.

Op 8 juli 2014 moesten L en twee andere leerlingen na schooltijd nog even blijven omdat verweerster met hen wilde praten. Deze leerlingen hadden die dag op de vraag van de leerkracht of zij haar even wilden helpen met overbrengen van een aantal spullen naar een ander lokaal, geantwoord: 'Nee, wij hebben je al genoeg geholpen dit jaar'.

Aangezien de leerlingen de eerste tien minuten alleen maar aan het lachen waren en duidelijk maakten dat zij toch niet hoefden te luisteren naar verweerster heeft deze even gewacht tot zij uitgelachen waren en openstonden voor wat zij wilde vertellen. Toen zij doorhadden dat zij toch echt even moesten luisteren, konden zij al snel weer naar huis. Alle drie de jongens hebben het aanbod van verweerster gehad hun ouders te bellen en uit te leggen waarom ze iets later waren. Geen van hen heeft hiervoor gekozen. Het nablijven had dus niets met het voorgaande te maken.

4. De beoordeling door de Commissie

4.1 De ontvankelijkheid van klagers

De Commissie acht zich bevoegd om de klacht te behandelen nu de Stichting X te P is aangesloten bij de Commissie. Klagers kunnen worden aangemerkt als klager in de zin van de klachtenregeling die voor de S school geldt en kunnen derhalve in hun klacht worden ontvangen.

4.2 De gegrondheid van de klacht

De eerste vraag die aan de Commissie ter beoordeling voorligt is of mevrouw A voor wat betreft de straf die zij aan L vanwege het door hem gepleegde (strafbare) feit tijdens de vrije situatie heeft opgelegd, gelet op de omvang, duur en zwaarte ervan, in redelijkheid heeft gehandeld als van iemand in haar positie verwacht mocht worden.

Mevrouw A ziet het als haar plicht als leerkracht van groep 8 deze leerlingen voor te bereiden op de grotere vrijheid die leerlingen in het voortgezet onderwijs krijgen. Leerlingen krijgen dan veel meer te maken met vrije situaties waarin zij zich niet moeten laten leiden door wat allemaal mogelijk is maar waarin zij hun eigen bewuste keuzes moeten maken.

De school heeft aangegeven dat de leerlingen vanaf het begin van het schooljaar wisten wat hun boven het hoofd hing als zij zich niet aan de gemaakte afspraken hielden in vrije situaties. Vlak voor de excursie van 21 maart 2014 werd de leerlingen nog eens uitdrukkelijk gewezen op de specifieke straffen die zouden gelden bij het overtreden van de gemaakte

afspraken. Dit heeft L echter niet weerhouden om de gemaakte afspraken te overtreden door tijdens de excursie snoep te stelen bij Jamin.

De school heeft aangegeven dat het primair de verantwoordelijkheid van de school is om te beslissen hoe wordt gereageerd op dit incident tijdens de historische speurtocht op 21 maart 2014. De vooraf aangekondigde straffen kwamen dan ook niet uit de lucht vallen.

Na de eerste week heeft mevrouw A met de betrokken leerlingen gesproken en gezegd dat de vrijheden die gedurende de week daarvoor waren ontnomen, hersteld waren. De ouders van de betrokken leerlingen hebben daar bericht van gehad. De zwaarste straffen werden kort daarna, namelijk op 4 april 2014, dit is na twee weken opgeheven. In de klas werd toen besloten dat de betrokken leerlingen met de musical en het schoolkamp mochten meedoen, als zij zich zouden houden aan een door hun ouders te ondertekenen contractje. De ouders van L hebben het contract, evenals de ouders van de andere betrokken leerlingen, ondertekend.

Dat de twee andere straffen, namelijk uitsluiting van deelname aan het schoolvoetbal op de vrije woensdagmiddag en de sportdag, bleven staan was bij de ouders en de leerlingen ook bekend.

De school heeft gemotiveerd bestreden dat het nablijven van L en twee andere leerlingen na schooltijd op 8 juli 2014 iets te maken zou hebben met de eerder opgelegde straffen.

De Commissie acht voldoende aannemelijk geworden dat mevrouw A, gelet op de omstandigheden waarvan in dit geval sprake is geweest, pedagogisch verantwoord en zorgvuldig heeft gehandeld.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht dan ook ongegrond.

De ouders van L klagen er verder over dat mevrouw A tekort is geschoten in de communicatie met hen. Meer bepaald stellen klagers dat mevrouw A hen niet heeft geïnformeerd en geraadpleegd over de straffen. En voorts dat het in een gesprek van mevrouw A met de ouders van de betrokken leerlingen eind maart 2014 door haar opstelling heeft ontbroken aan een open dialoog.

Ter zitting heeft de school toegelicht dat mevrouw A open stond voor overleg met de ouders, dat ook heeft gevoerd en de andere ouders hierover bovendien tevreden waren. Klagers wilden echter uitsluitend dat gevolg werd gegeven aan hun eis dat de volledige straf zou worden ingetrokken. Zij accepteerden niet dat mevrouw A hierin een eigen verantwoordelijkheid heeft. Vervolgens hebben klagers contact opgenomen met het bestuursbureau. Zij wilden geen contact meer met mevrouw A hebben.

De school heeft uitdrukkelijk weersproken dat de ouders niet op de hoogte zijn gebracht van de strafvermindering. In een e-mailbericht van 4 april 2014 heeft mevrouw A aan de moeder van L meegedeeld dat in de klas was besloten dat de betrokken leerlingen met de musical en het schoolkamp mochten meedoen. De ontvangst van dit e-mailbericht is door de moeder van L aan mevrouw A bevestigd.

Naar het oordeel van de commissie kan niet worden gezegd dat mevrouw A verwijtbaar is tekort geschoten in de communicatie met klagers.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht daarom ongegrond.

De ouders verwijten mevrouw A dat zij L in de klas onheus heeft bejegend.

Mevrouw A heeft ter zitting uitdrukkelijk weersproken dat zij L ooit voor schut zou hebben gezet of vernederd. Gesprekken over het gedrag van L heeft zij uitsluitend één op één met

hem gevoerd. In de grote groep is in het algemeen gesproken over wat er van de leerlingen verwacht mag worden.

Nu verdere aanknopingspunten ontbreken, is de Commissie ook overigens niet gebleken dat mevrouw A L onheus heeft bejegend.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht mitsdien ongegrond.

5. Aanbevelingen

De Commissie ziet af van het doen van aanbevelingen.

Aldus uitgebracht op 3 oktober 2014 te Eindhoven door mevrouw mr. A. van Oorscot, voorzitter, mevrouw W. Lippits-Wacht, en de heer A. Tillekens, leden, in tegenwoordigheid van mevrouw mr. A. Cluitmans-Souren, ambtelijk secretaris.